

vilde have havt den største Betænkelse ved at foreslaae en Grændse, der gif over den for Valgbarhed til Landsktinget fastsatte Censur, som er 1200 Rbd.; vi tale altsaa lykkeligviis om Embedsmænd, der have ringere Indtægter end Nogen, der sidder i denne Sal, skal have, og der er altsaa lykkeligviis ikke Spørgsmaal om en Sammenligning med os selv, vi besværlige ikke Nogen, der har Plads i denne Sal. Jeg havde ønsket, at man havde ved visse Embedsclasser taget Hensyn ligesaa vel til dem, om hvem der antydes, at de maatte have for Meget, som til dem, om hvem det antydes, at de havde for Lidet. De Embedsmænd, der have Naturalydelser, ere derved tilslige underkastede de Chancer, som gjælde for Landmandens Sæd, og den Geistlige deler forsaavidt Landmandens gunstige Vilkaar; han har deelt Landmandens ugunstige Vilkaar, og der har været Lidet, da den Geistlige meget haardt følte det samme Tryk, som hvilede paa Landmanden. Det kan gjerne være, at dette Aar er særdeles heldigt for Geistligheden; jeg haaber, at man kan have den Fortrøstning, at en stor Deel af de Indtægter, der da tilflyde Geistligheden, ogsaa vil komme Mange til gode udenfor Standen. Naar der blev hentydet til Skolelærerne, da under jeg vistnok disse saa gode Vilkaar som muligt og bedre Vilkaar, end de nu have; men jeg synes ikke, at det er Stedet her at tale om Skolelærerne, og det af to Grunde. Den ene er den, at, hvorvel Skolelærernes Kaar ere ringe, saa ere de dog ikke forringede ved de Omstændigheder, der findes Sted i dette Aar. Skolelærernes Kaar ere i dette Aar forbedrede derved, at de have en Deel, og det en væsentligt Deel, af deres Indtægter fastsat enten i Sæd eller efter Sædpriser; og deres Kaar ere ogsaa, haaber jeg, forbedrede derved, at Landmandens Kaar ere forbedrede, saa at ogsaa de ubestemte Indtægter, som Skolelærerne have, blive lidt bedre. Den anden Grund, hvorfor man ikke her bør tale om Skolelærerne, er, at selve denne Lov angaaer dem og sigter ogsaa til deres Kaars Lettelse, forsaavidt Tiden er dem trykkende. De ere ikke nærværende; men de høre til dem, om hvem denne Lovs § 9 handler, naar den siger: „De Embedsmænd og Betjente —“. Ja, jeg beder

om Forlæbelse; jeg seer, I det gjælder kun om Skolelærerne i Kjøbstæderne, at Communen kan tilstaae dem et Tillæg; men der er mange Maader, hvorpaa, selv uden denne Lovs Brug, Communerne paa Landet kunde lade en Embedsmand, der staaer i en saa directe Forbindelse med en enkelt og bestemt Commune, som Skolelærerne, tilflyde en Forbedring i hans Kaar under særligt trykkende Omstændigheder. I det jeg altsaa vil ønske, at endeel Betragtninger, der ikke vedrøre Sagen, maatte blive holdte udenfor den, anbefaler jeg Sagen og ønsker, at den maa finde sin Støtte i de Betragtninger, der hentes fra de virkelige Livsforhold for den Klasse af lavtstillede og lavtlønnede Embedsmænd, hvorom her er Tale, og at den ikke maa finde nogen Hindring i de Betragtninger, der angaae Størrelsen af den Byrde, der i det Hele derved opstaaer for Staten, og som, om den end ikke noie kan angives, dog vistnok ikke er af det Omfang, at den paa nogen Maade kan have en mærkelig Indflydelse paa Skattebyrden. Jeg er ikke af dem, der holde af, naar der tales om en vis Udgift, at hente Sammenligninger fra en anden Udgift; jeg holder ikke af, naar der kræves 10 eller 15,000 Rbd. til 300 Familiefædre f. Ex., da at erindre om en Udgift paa 600,000 eller 50,000 Rbd., der gjøres til andre Diemed; thi enhver Udgift skal maales efter den Maalestof, der passer paa dens egen Art, og derfor vil jeg ikke med et Slags misundeligt Blik paa høiere Udgifter, der gjøres til andre Forsmaal, anbefale denne Udgift; men jeg vil tilslige bede om, at man ikke paa denne Sag vil overføre nogen Ugunst, der hentes fra andre Sider.

Drejer: Der forekommer rigtignok mig, at Landmændene, til hvis Tal jeg selv hører, i de nuværende Conjuncturer have en særlig Opfordring til ikke fortrinsviis at stille sig imod et nogenlunde billigt Kray fra Embedsmændenes eller de offentlige Bestillingsmænds Side, der faae deres Rønning i faste Pengeindtægter. Jeg veed jo meget vel, at der blandt Landboerne, og navnlig den agerbrugende Deel, ogsaa er en Mængde, der have knappe Indtægter, og jeg veed ogsaa vel, at Landmandens Stilling bedømmes aldeles forskjelligt,